

ដំណាំខាត់ណាដើម

ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
 នាយកដ្ឋានផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម និងរដ្ឋបាលជនបទ
 ឧបត្ថម្ភការបោះពុម្ពដោយ: ការិយាល័យគាំទ្រគម្រោងគ្រប់គ្រង បរិស្ថានបឹងទន្លេសាប
 ផ្នែកទីពីរ (FAO PSO, TSEMP.C2)

២០០៧

ការផ្សាយរបស់ក្រុមការងារ
 ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

តាមការធ្វើចំណាត់ប្រភេទរបស់លោក Yarnell ក្នុងឆ្នាំ ១៩៥៦ បានកំណត់ប្រភេទ *Brassica oleracea* L ជាច្រើន ប្រភេទក្នុងនោះខាត់ណាដើម ជាប្រភេទដំណាំស្ថិតក្នុងក្រុម *Brassica oleracea* នេះដែរក្រៅពីនោះ ដូចជា ខាត់ណាផ្កា ខាត់ណាដើម ខាត់ណាក្តោប ពន្លកខ្មែងខាត់ណា ។ ខាត់ណាដើម ឬ ខាត់ណាលើមាន ២ ប្រភេទ នៅតំបន់ប្រទេសក្តៅគេចូលចិត្តដាំពួកស្លឹកក្រាស់ ហើយជាប់ គ្មាននែកដើមតូច ហើយមានពណ៌បៃតងក្រម៉ៅឈ្មោះ Chinese Kale ចំពោះនៅតំបន់ត្រជាក់វិញ គេនិយមដាំខាត់ណាដែលមានស្លឹកនែក ស្អិតៗក្រញាញ់ ពណ៌បៃតងខ្លី ដើមធំ ខ្ពស់ កម្ពស់ប្រមាណពី ៥៥-៦៥ស.ម គេឱ្យឈ្មោះថា Borecole Kale ។

អំពីលក្ខណៈដើម ទង និងស្លឹក : ដើម របស់វាមានពណ៌បៃតង ដុះពន្លក ឡើងទៅលើដោយសារកំពូលខ្លីៗបើគេកាត់ទទឹងដើមយើង សង្កេតឃើញថា ផ្នែក សំបកមានភាពជាសរសៃ ហើយស្ថិតនៅតាមបណ្តោយដើមព្រមទាំងមានសំបក ពណ៌បៃតង ព័ទ្ធជុំវិញសរសៃទាំងនោះ ហើយនៅផ្នែកបណ្តូលមាន សភាពទន់ខ្លី ជាផ្នែកបរិភោគបាន ។

ដំណាំខាត់ណាដើម

I. ស្ថានភាពទូទៅ :

ដំណាំខាត់ណាដើម ឬខាត់ណាលើត្រូវបានដាំដុះជាង ២០០ឆ្នាំមកហើយ នៅតំបន់ជាច្រើននៅលើពិភពលោក វាស្ថិតក្នុងក្រុម Coles Crops ។ ដំណាំប្រភេទ នេះស្ថិតក្នុងគ្រួសារ Cruciferae ប្រភេទ Brassica Oleracea L ឈ្មោះវិទ្យា សាស្ត្រ Brassicaalbog labra ។ តាមការស្រាវជ្រាវរបស់លោក Thompson (1979) បានអត្ថាធិប្បាយថា : ដំណាំនេះមានប្រភពដើមនៅក្នុងតំបន់ Rupestri-sineana ក្នុងតំបន់ Adriatic ឬនៅភាគខាងត្បូងនៃប្រទេសអ៊ីតាលី ។ នៅដើម សតវត្សទី ១៩ តាមការកត់ត្រាពិតប្រាកដ មួយអំពីប្រវត្តិដំណាំនេះដំបូងគេបង្អស់ នៅប្រទេសបារាំងក្នុងឆ្នាំ ១៩០០ ក្រោយមកវារីកចម្រើនទៅដល់ប្រទេសអាឡឺម៉ង់ ប្រទេសដាណឺម៉ាក ប្រទេសអង់គ្លេស ។

អំពីប្រភេទ : ប្រភេទក្រូចជាតិទឹកនេះ គឺក្រុមប្រភេទសរយាងលូតលាស់សកម្ម វាអាច ចាក់ចូលក្នុងជម្រៅប្រមាណពី ៥៥-៨០ ស.ម គេអាចឱ្យ ឈ្មោះថាប្រភេទប្រសិទ្ធិ ។

II. លក្ខខណ្ឌបរិស្ថាន :

អំពីបរិស្ថានត្រូវបានរាប់បញ្ចូលកត្តាសំខាន់ៗដូចជា : កត្តាសីតុណ្ហភាព កត្តាដី សំណើមបរិយាកាស និង សំណើមដី ទឹកភ្លៀង ... ។

១. អំពីពន្លឺ និងរយៈពេលថ្ងៃ

សីតុណ្ហភាព និងពន្លឺវាជាថាមពលមួយដែលមានតួនាទីយ៉ាងសកម្មក្នុង សកម្មក្នុងប្រតិកម្មអន្តរអំពើ សម្រាប់បំបែកសារធាតុផ្សេងៗ ឱ្យទៅជា សារធាតុ

អំពីអាហារូបត្ថម្ភ

ក្នុងមួយត្រីកោណ ១០០ ក្រាម ដែលបរិភោគបានមានសារធាតុដូចតារាងខាងក្រោម

ឈ្មោះ-បន្លែ	កាឡូរី	ជាតិទឹក %	កាបូអ៊ីដ្រាត %	ប្រូតេអ៊ីន g	ផេះ g	កាបូនែន ug	B.mg		C		ធាតុវី mg
							ស្យាម៉ីន	ផ្លាម៉ីន	Mg	Ca	Fe
ខាត់ណាដើម	២១	៩២,៧	៣,៨៣	១,១	០,២	២២	០,០៥	០,០៩			៨៥

អំពីស្លឹក : ស្លឹកមានពណ៌បៃតងក្រមៅ មានទ្រនុងស្លឹកធំវែងភ្ជាប់ពីដើម រហូតដល់ចុងស្លឹក ព្រមទាំងមានសរសៃតូចៗនៅក្នុងទ្រនុង ជាសរសៃនាំឡើងនៃ សារធាតុចិញ្ចឹម និងទឹក ... ។

អំពីផ្កា : ផ្កានៅផ្នែកខាងលើ ហើយមានពណ៌ស ផ្ការួមភេទ (Monogender)

គឺផ្កាញី និងផ្កាឈ្មោលនៅជាមួយគ្នា (Male and Female) ផ្កាចាប់ផ្តើមរីកក្រោយ ពីមានសន្លឹកប្រមាណពី ១៤-១៦ សន្លឹក ក្រោយដាំប្រមាណពី ៨៥-៩០ ថ្ងៃ ។ ប៉ុន្តែនៅតំបន់ក្តៅភាគច្រើន ផ្ការីក ហើយរលួយដោយសារកំដៅថ្ងៃ មិនសមស្រប ដល់ការបង្កកំណើត ។

ការផលិតពូជ : ត្រូវជ្រើសរើសតំបន់ត្រជាក់រយៈពេលវែងពី ៤-៥ ខែដែល មានសីតុណ្ហភាពពី ២៥-២៨ °C ជាធម្មតា ហើយគ្រាប់ ពូជតូចស្អិត ១០០០ គ្រាប់ ទម្ងន់ ៣,៣-៥០ ក្រាម ។

